

De seance van tante Sidonia

Misschien ben je, net als medium Isabelle Dûchene, opgegroeid met de strips van Suske & Wiske. Vrolijke, spannende verhalen voor bij het haardvuur of aan het strand. Dit jaar bestaat het meest iconische stripduo van de Lage Landen 75 jaar. In het kader daarvan bezocht Isabelle Paul Geerts, die decennialang aan de strip werkte. Brandende vraag: hoe zit het met al die verwijzingen in de strips naar het paranormale? >

Tekst: Isabelle Dûchene

Het Corona Virus, het had een albumtitel kunnen zijn van een nieuwe strip van Suske en Wiske. Maar helaas was het bittere ernst en de reden waarom ik mijn fysieke afspraak met Paul Geerts voor dit interview telefonisch moest afhandelen. Een fysieke ontmoeting met deze Vlaamse tekenlegende zat er helaas niet in. Sinds begin 1968 begon hij aan een lang avontuur met Willy Vandersteen, tot zijn grote vriend in 1990 overleed. En tot 2002 stond hij aan het hoofd van de tekentafel bij *Studio Vandersteen*.

De preutse prinses

25 maart 2020. Een grijze Belgische dag kan mijn enthousiasme niet onderdrukken als ik Paul aan de andere kant van de lijn 'hallo' hoor zeggen. 115 verhalen verder en ondertussen bezig aan zijn eigen reeks jeugdboeken over Mo, Jade en het draakje Plakapong, die kinderen levenswijsheden bijbrengen en de huidige wereldproblematiek daarbij niet schuwen. Verhaal 1 in de reeks heet: 'De Adem Der Goden'. Of hoe de spirituele wereld nog steeds een dankbaar onderwerp is in het beeldverhaal! Paul begint ons gesprek met een verwijzing naar het nieuwste Suske en Wiske album 'De Preutse Prinses'. Het is speciaal door hem en zijn team geschreven en getekend naar aanleiding van de 75-jarige verjaardag van Suske en Wiske. Het voelt vertrouwd, met een knipoog naar de #MeToo beweging die samensmelt met mysterieuze mythen en le-

*'Hoe leer je mensen iets bij?
Door humor te verweven met
ernstige onderwerpen'*

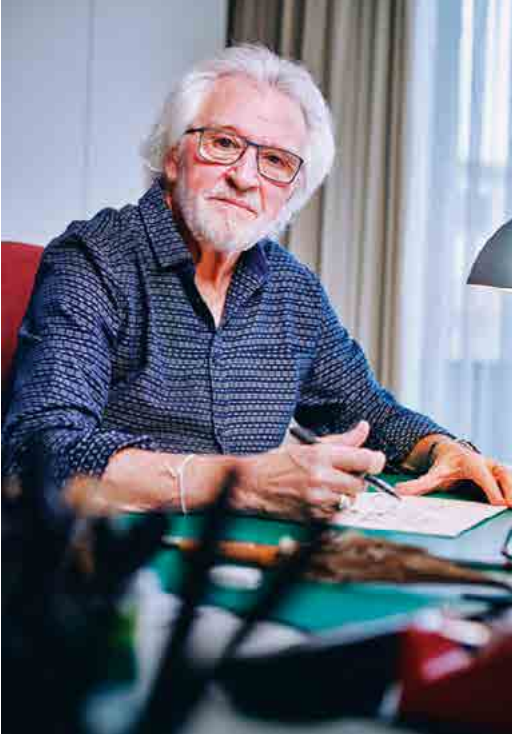

genden uit Thailand. "Ik ben vele malen in Azië geweest", zegt Paul, "en naar Thailand gaan is altijd een belevenis. De laatste keer is weer zeer indrukwekkend geweest en van de opgedane indrukken heb ik dankbaar gebruik kunnen maken in 'De Preutse Prinses'." Reizen is Pauls grote passie en bovendien een noodzaak om inspiratie op te doen voor alle verhalen waarin cultuur, educatie en exotische gewoonten van de andere kant van de wereld tot in de Benelux gebracht worden. "Ik heb de hele wereld gezien", aldus een enthousiaste Paul. Ook in Nederland werd en wordt Suske en Wiske goed gelezen. Toen Paul op verzoek van prins Bernhard voor het WWF naar Tanzania reisde om de problematiek rondom de stroop van de zwarte neushoorn in kaart te brengen, was zijn verhaal 'De Rinoramp' geboren.

De edele elfen

Paul erkent in het gesprek dat ik met hem heb de waarde van het rituele en paranormale in zijn strips. Telkens zet hij de mens centraal in zijn natuurlijke omgeving en legt hij de link met rituelen en allerhande gewoontes. Van de hindoes in India en Nepal kwam hij rijk vervuld en emotioneel onder de indruk terug. Om vervolgens zijn album 'De parel in de lotusbloem' te maken, een ode aan vriendschap met en dankbaarheid aan Willy Vandersteen. Wat kon hij geven aan een man die alles al had? Paul: "Ik heb dit album voor hem gemaakt en het was één van de meest verkochte exemplaren!" "Ja", zegt hij lachend "en de monniken in het verhaal kunnen vliegen." Wat mij meteen bij mijn volgende vraag brengt: gelooft Paul in het paranormale? "Waar ik in elk geval niet in geloof is toeval. Weet je, vele gebeurtenissen en ervaringen hebben me aan het denken gezet. Waarom kom je precies op dát moment die persoon tegen die je ook nog eens dingen vertelt die je niet nodig hebt? Valt het ons toe? Niets is zomaar! En soms is er meer tussen hemel en aarde..." Om zijn laatste uitspraak kracht

Paul Geerts

‘Als ik een tempel teken, wil ik dat de mensen de geur van wierook ruiken’

bij te zetten, vertelt Paul me van die keer in IJsland toen zijn gids alle mogelijke toeren uithaalde om een berg stenen midden op de weg te vermijden. Waarom? Er zouden elfen en trollen wonen! Paul: “Dan realiseer je je met een schok dat die mensen daar dat écht geloven. Zozeer zelfs dat ze liever omrijden of een weg omleggen. Ik schreef erover in ‘De edele elfen’, het verhaal waarin Wiske een speciale rode bril op moet zetten om in een andere dimensie te kunnen kijken.”

De hellegathonden

Over brillen gesproken... Door welke bril kijkt deze maatschappij? Wat willen mensen écht zien en wat niet? De oorsprong van mythen, sagen en sprookjes bevatten de wijsheid en cultuur van een volk. Wijsheid waarbij men verder kijkt dan wat met ratio en wetenschap uit te leggen valt. Verschijningen en geesten, heksen en magie, tot tijdreizen aan toe... alles heeft een plaats in het beeldverhaal. Ook in de film wordt gretig gebruikgemaakt van paranormale verhalen en achtergronden. Tussen 1933 en 1975 was er een toename aan interesse voor dit soort zaken in de media, de pers en op tv. Dit luidde de eerste golf in van de wetenschappelijke programma's begin jaren 60, waarin reporters op pad werden gestuurd om beweringen en verschijnselen te onderzoeken. Dat studio Vandersteen ook dergelijk onderzoek verricht, is goed terug te zien in de tekeningen. In het verhaal ‘De hellegathonden’ bijvoorbeeld, waar een seance met ouijabord verkeerd afloopt als Lambik met stoel en al door de kamer zweeft. Vergelijk de tekening eens met de echte foto's uit 1945 van het leviterende Deense medium Børge Michaelsen. Te dol voor woorden? Levitatie is realiteit in tal van culturen. Van het bekende medium D.D. Home en tal van mystici is bekend dat zij konden zweven. Het spiritisme heeft een rijk archief en men heeft daar bij studio Vandersteen dankbaar gebruik van gemaakt.

Het kregelige ketje

Het is bekend dat ook de tekenaar van Kuifje, Hergé, van elke reis die hij maakte een strip schreef. Bijvoorbeeld ‘Kuifje in Tibet’, waarin de kracht van rituelen en geloof wordt belicht en ‘De Zonnetempel’, waarin Kuifje in Peru met voodoo in aanraking komt. Educatie en het durven uitbeelden van paranormale verschijnselen gaat ook Paul Geerts niet uit de weg. In het album ‘Het kregelige ketje’ waagt tante Sidonia zich aan seances en wordt ze geconfronteerd met poltergeistverschijnselen als vliegende tafels en geklop. Ze gooit vervolgens al haar charmes in de strijd om verliefd te worden op een nogal opdringerige geest die het onderwerp wordt van een dol bezoek aan Disneyworld in Florida. Daar moet het tot leven gekomen beeldje van Manneken Pis uit Brussel gered worden. De Lage Landen kennen een flinke geschiedenis van bijgeloof en sterke verhalen. ‘De bokkenrijders’, een album uit de Suske en Wiske reeks, is ook het verhaal van de vliegende roversbende uit Postel waar in de Efteling de attractie Villa Volta op gebaseerd is. De strijd tussen goed en kwaad komt hier, zoals in zoveel albums uit de reeks, sterk in naar voren.

Wijze raad van Barabas

Laat je niet in met wat je niet kent of je komt in de problemen. Doe onderzoek en wees gezond nieuwsgierig en kritisch, geeft professor Barabas Suske en Wiske mee als ze weer eens naar het verleden geflitst worden om onderzoek te doen of wanneer ze zich met een ouijabord willen bezighouden. *Don't try this at home*, wil hij bijna zeggen. Verbeelding? Als een andere realiteit niet bestaat, kan ze ook niet uitgebeeld worden. Zit de boodschap ook niet soms verscholen in het verhaal zelf? Ook al verzin je zelf een mooi verhaal, ergens zit toch een kleine link naar iets van jouw realiteit of het verlangen naar bewijs van... Wat is jouw verhaal? Leest jouw leven als een strip met dolle avonturen? Spanning en ontspanning, mensen ergens

Willy Vandersteen (links) en Paul Geerts

naartoe en weer terugbrengen met humor is heel belangrijk, zo legt Paul uit. “Mensen zijn soms veel te serieus. Beeldspraak en tekeningen zijn altijd de eerste vormen van communicatie geweest. Ze vormen nog steeds een belangrijke schakel in de hedendaagse samenleving. Hoe leer je mensen iets bij? Door humor te verweven met ernstige onderwerpen. Het verlicht de zwaarte van het onderwerp en het verbloemt het bestaan een beetje, maar gaat tegelijkertijd aan de realiteit van dat bestaan niet voorbij.”

Met een boeiende gast als Paul kon ik een hele dag aan de telefoon hangen. Maar eerlijk is eerlijk: de meest krachtige boodschap zit in zijn tekeningen. Naast illustrator en verhalenverteller, is hij trouwens óók een prachtig kunstschilder. Paul ‘spreekt’ met kleur en laten we wel wezen: wat is de wereld zonder kleur? Wat is jouw leven zonder kleur? Paul: “Hoe breng je kleur, geur en sfeer in een verhaal? Als ik een tempel teken, wil ik dat de mensen de geur van wierook ‘ruiken’. En de geur van de aarde en de regen na een plensbui.” Hoe kan de kunst een mens in vervoering brengen en je leiden naar een diepere realiteit in jezelf? Paul heeft het allemaal doorleeft en doorleeft het nog elke dag. •

Suske en Wiske museum te Kalmthout

Suske en Wiske en het paranormale... Lees de volgende albums eens: *de spokenjagers*, *het eiland Amoras*, *de hellegathonden*, *Efteling elfjes*, *het kregelige ketje*, *de edele elfen*, *de zwarte madam*, *de malle mergpijp*, *de krachtige krans*, *de parel in de lotusbloem*, *De natte Navajo*.

Bronvermelding & fotoverantwoording

Foto Paul Geerts: Standaard uitgeverij, Bert van Roy
Illustraties uit:

De hellegathonden, strip nr. 208 Standaard uitgeverij

Het kregelige Ketje, strip nr. 180 Standaard uitgeverij

Producten Paul Geerts: www.pearproductions.com